EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 2.10.2025
COM(2025) 587 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

om den første midtvejsevaluering af foranstaltningen vedrørende de europæiske kulturhovedstæder 2020-2033

{SWD(2025) 284 final}

1. Indledning

Den Europæiske Kulturhovedstad, der blev lanceret i 1985 på grundlag af den tidligere græske kulturminister Melina Mercouris initiativ, er en flagskibsforanstaltning for Den Europæiske Union. Formålet med initiativet er at fremme og fejre Europas rige kulturelle mangfoldighed og fælles arv for derved at øge borgernes følelse af at tilhøre et fælles kulturområde samt at styrke kulturens bidrag til byernes langsigtede udvikling. Oprindeligt blev byer udpeget som "europæiske kulturbyer" af medlemsstaterne på grundlag af en resolution vedtaget af de ansvarlige kulturministre, som anerkendte den afgørende rolle, som byerne spiller i dannelsen og udbredelsen af kultur i Europa. Efter vedtagelsen af afgørelse nr. 1419/1999/EF (ændret ved afgørelse nr. 649/2005/EF i 2005) blev "europæiske kulturbyer" til "europæiske kulturhovedstæder", og initiativet blev oprettet som en fællesskabsforanstaltning. I 2006 blev der vedtaget endnu en afgørelse (1622/2006/EF), som supplerede reglerne for udvælgelse og overvågning af de forskellige europæiske kulturhovedstæder. Det nuværende retsgrundlag, Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 445/2014/EU, blev vedtaget i 2014 for at dække årene 2020-2033.

Dette er den første midtvejsevaluering af ECoC-foranstaltningen for perioden 2020-2033, jf. afgørelsens artikel 16, stk. 2. I denne evaluering vurderes det, hvilke resultater der er opnået med foranstaltningen i forhold til de fem evalueringskriterier, der er fastlagt i retningslinjerne og værktøjskassen for bedre lovgivning: Effektivitet, virkningsfuldhed, relevans, sammenhæng og EU-merværdi samt den langsigtede virkning af interventionen for bedre at forstå den potentielle arv, der er forbundet med at være vært for en europæisk kulturhovedstad. Et andet formål med rapporten er at give eksempler på god praksis og erfaringer, som andre fremtidige europæiske kulturhovedstæder og europæiske byer, der er interesserede i at videreudvikle deres kulturelle strategier og kulturtilbud, kan drage nytte af. Endelig udpeger evalueringen potentielle forbedringer af den foranstaltning, der skal overvejes i forbindelse med efterfølgeren til initiativet efter 2033.

På grund af covid-19's indvirkning på gennemførelsen af foranstaltningen i begyndelsen af perioden 2020-2033 blev det valgt at medtage et bredere anvendelsesområde for forskellige europæiske kulturhovedstæder og byer med titlen, der er udvalgt og overvåget i henhold til bestemmelserne i det tidligere retlige instrument. Dette blev anset for nødvendigt for at få et bedre overblik over de langsigtede virkninger af foranstaltningen.

Udformning af foranstaltningen

I henhold til det nuværende retsgrundlag for perioden 2020-2033 har to medlemsstater ret til at være vært for kulturhovedstads-foranstaltningen hvert år i den kronologiske rækkefølge, der er fastsat i afgørelsen. Desuden kan en by i et EFTA/EØS-land, et kandidatland eller et potentielt kandidatland (lande uden for EU) også opnå titlen i 2022, 2024, 2028, 2030 og 2033. Medlemsstaterne forvalter deres udvælgelsesprocedure på nationalt plan under deres relevante myndigheds ansvar og med bistand fra Europa-Kommissionen. Kommissionen er direkte ansvarlig for tilrettelæggelsen af de åbne konkurrencer mellem byer i lande uden for EU.

Konkurrencerne starter senest seks år før titelåret, når den pågældende medlemsstat (Kommissionen for så vidt angår konkurrencen mellem byer i ikke-EU-medlemsstater) offentliggør en indkaldelse af ansøgninger. Indkaldelsen omfatter de seks kriterier, der er angivet i retsgrundlaget: "bidrag til den langsigtede strategi", "den europæiske dimension", "det kulturelle og kunstneriske indhold", "gennemførelseskapacitet", "rækkevidde" og "forvaltning".

Udvælgelsen organiseres derefter i to faser: en foreløbig udvælgelse senest fem år før titelåret (kandidatbyerne opregnes på en liste), hvorefter der følger en udvælgelse ni måneder senere (én by anbefales til titlen). Et ekspertpanel undersøger buddene i forhold til foranstaltningens mål og kriterier. På grundlag af panelets anbefaling udpeger den pågældende medlemsstat (Kommissionen for ikke-EU-lande) formelt den vindende by.

Når byen er udpeget, underkastes den en overvågningsproces indtil titelåret. Som led i denne procedure indkalder Kommissionen til tre møder mellem byen og juryen for at tale om, hvordan det skrider frem og for at yde vejledning. På grundlag af en henstilling fra juryen ved afslutningen af overvågningsproceduren beslutter Kommissionen, om Melina Mercouri-prisen skal udbetales til byen i begyndelsen af titelåret. Prisen finansieres af programmet Et Kreativt Europa.

Ekspertjuryen, der har ansvaret for udvælgelses- og overvågningsprocedurerne, består af op til 12 medlemmer: Ti udpeges løbende af EU's institutioner og organer for mandatperioder på tre år (tre af Europa-Parlamentet, tre af Rådet for Den Europæiske Union, tre af Kommissionen og ét af Det Europæiske Regionsudvalg), og op til to medlemmer udpeges af den pågældende medlemsstat.

Forhåndsudvælgelsen af de europæiske eksperter foretages af Kommissionen gennem en åben indkaldelse af interessetilkendegivelser. Kriterierne for udvælgelse af eksperter er anført i artikel 6 i retsgrundlaget.

Foranstaltningen forvaltes i Kommissionen gennem kontoret for Et Kreativt Europa under Generaldirektoratet for Uddannelse, Unge, Idræt og Kultur (GD EAC).

I forhold til forgængeren medførte ECoC-foranstaltningen, der er vedtaget ved afgørelse 445/2014/EU, følgende ændringer:

- De udvalgte byer skal ikke længere godkendes på EU-plan; nu udpeges kulturhovedstæderne direkte af de pågældende medlemsstater.
- Der blev åbnet op for kandidatlande, potentielle kandidatlande og EFTA/EØS-lande.
- Mere specifikke og robuste udvælgelseskriterier med større vægt på foranstaltningens langsigtede virkning og den europæiske dimension.
- Medtagelse af overvejelser vedrørende panelmedlemmernes profiler i retsgrundlaget.
- Afholdelse af tre overvågningsmøder i stedet for to med et første møde tre år før titelåret og det sidste et par måneder før titelåret.
- Ændring af ansvaret for den efterfølgende evaluering fra Kommissionen til den udpegede by.
- Udbetalingen af Melina Mercouri-prisen rykkes fra to måneder før titelårets begyndelse til årets begyndelse.

2. Foranstaltningens udviklingstrin

Siden 1985 er titlen blevet tildelt 82 forskellige byer i alle EU's medlemsstater (herunder Det Forenede Kongerige indtil udtrædelsesaftalens ikrafttræden i 2020) og blevet tildelt byer i fem lande uden for EU: Island (2000), Tyrkiet (2010), Norge (2000, 2008, 2024), Serbien (2022) og Nordmakedonien (2028). 22 byer er blevet udvalgt i henhold til det nuværende retsgrundlag, og 13 af dem har været/er vært for foranstaltningen på tidspunktet for udarbejdelsen af denne meddelelse, mens ni er blevet udvalgt og er ved at forberede deres titelår.

Afgørelse nr. 445/2014/EU blev ændret i 2017 for at integrere lande i Den Europæiske Frihandelssammenslutning, der er parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske

Samarbejdsområde. Derefter blev den ændret igen i 2020 på grund af covid-19-pandemien. Den gav begge europæiske kulturhovedstæder i 2020 (Rijeka og Galway) mulighed for at forlænge deres ECoC-år indtil den 30. april 2021. Desuden blev ECoC-året i Timișoara og Elefsina udsat fra 2021 til 2023, mens titelåret i Novi Sad blev udsat fra 2021 til 2022.

Tildelingen af EU-kandidatstatus til Ukraine og Georgien i 2022 og 2023 gjorde begge lande berettigede til at deltage i konkurrencen for byer i lande uden for EU, da begge lande også deltager i programmet Et Kreativt Europa.

3. Resultaterne af evalueringen: Succeser og udfordringer

Virkningsgrad

Det kan konstateres, at ECoC-foranstaltningen har stimuleret til et øget antal kulturelle aktiviteter og et bredere kulturelt udbud i værtsbyerne, både hvad angår genre og geografisk placering. Hvis man ser på de lokale evalueringer foretaget af ECoC mellem 2013 og 2022, **består et typisk ECoC-år af ca. 1 000-1 200 særskilte kulturelle aktiviteter**. Initiativet har også haft en betydelig indvirkning på investeringer i kulturelle aktiviteter og infrastruktur i værtsbyerne, idet værtsbyernes kulturbudgetter ofte femdobledes i forbindelse med deres ECoC-værtskab. **Officielle tal for ECoC i perioden 2013-2022 viser, at omkring 38,5 millioner mennesker deltog i ECoC-støttede kulturelle aktiviteter** i denne periode som publikum, kurator eller projektstøttemodtager. Denne dynamik bidrog sammen med muligheden for, at offentligheden gratis kunne deltage i mange arrangementer, til at udvide typen af støttemodtagere, der forbrugte kultur, og tilskyndede personer, der ikke var aktive på den kulturelle front, til at deltage i kulturelle aktiviteter. For eksempel har flere europæiske kulturhovedstæder inddraget både skoleelever, borgere fra udsatte grupper (f.eks. migranter og arbejdsløse) og beboere i byernes yderområder.

ECoC bidrog også til at styrke de kulturelle og kreative sektorer i værtsbyerne. Selv om en del af denne indvirkning kom fra målrettede kapacitetsopbygningsprojekter, var den i vid udstrækning drevet af, at der blev oprettet såvel formelle som uformelle kulturelle økosystemer. ECoC tilskyndede lokale interessenter til at samarbejde om udformning og levering af kulturprogrammer. Dette samarbejde bidrog sammen med erfaringerne med at forvalte et stort antal kulturelle projekter til at udvikle lokale talenter og opbygge langsigtet sektorkapacitet.

Evalueringen understreger, hvordan ECoC-foranstaltningen på en vellykket måde opfylder sit strategiske mål om at øge værtsbyernes internationale profil gennem et stærkt kulturprogram. Dette illustreres især af et stigende antal udenlandske besøgende i værtsbyerne, af udvidet international mediedækning før og i løbet af året og øget internationalt samarbejde. Samlet set viser analyser fra de kulturhovedstæder, der indsamlede relevante data, at **et ECoC-år kan øge antallet af besøgende i en værtsby med ca. 30-40 %** (hvoraf 25-35 % kommer fra udlandet).

Effektivitet

Det fremgår af evalueringen, at **ECoC er en omkostningseffektiv foranstaltning, der kan mobilisere offentlig og privat finansiering med relativt lave omkostninger for Unionen (ca. 3-5 mio. EUR om året)**. En analyse af ECOC-budgetterne mellem 2013 og 2022 viser, at **foranstaltningen tilsammen har stimuleret omkring 900 mio. EUR i finansiering til kulturdagsordenen i hele EU** under hensyntagen til alle de midler, der er brugt fra EU's, nationale, regionale, lokale og private kilder.

Melina Mercouri-prisen (1,5 mio. EUR) udgør kun en brøkdel af det samlede ECoC-budget for titelbyer, nemlig mellem 2 % og 7 % af det samlede ECoC-budget. En betydelig del kommer fra offentlige kilder, idet national, lokal og regional finansiering tilsammen udgør 71 % af budgettet. Det skal dog bemærkes, at der ofte er en uoverensstemmelse mellem de planlagte og de faktiske budgetter, idet de fleste byer står over for underskud som følge af forskellige faktorer, såsom reducerede økonomiske tilsagn fra nationale regeringer og uforudsete omstændigheder. Kun få byer var i stand til at gennemføre deres programmer på grundlag af deres oprindelige budgetfremskrivninger.

Evalueringen skitserede også udfordringer, der påvirker foranstaltningens effektivitet, og de generelle erfaringer, som kandidaten eller de byer, der har titlen, kan drage af deres ECoC-erfaringer. Eksempelvis udgør den tidsfrist, der er mellem den foreløbige og den endelige udvælgelse, et problem for kandidatbyer, idet de nogle gange ikke kan nå at forbedre deres ansøgning væsentligt mellem de to udvælgelsesrunder. Senere i forløbet kan de støde på vanskeligheder med at bygge videre på det arbejde, der allerede er udført, og de kompetencer, der blev opnået under ansøgningsprocessen. Derudover kan de have problemer med at sikre en tilstrækkelig erfaringsudveksling og kommunikation mellem tidligere, nuværende og kommende europæiske kulturhovedstæder.

Effektiviteten af udvælgelses- og overvågningsprocedurerne
I henhold til det nuværende retsgrundlag omfatter udvælgelsesprocessen følgende trin:

- Indkaldelse af ansøgninger: mindst seks år før titelåret.
- Ansøgningsfrist: mindst ti måneder efter offentliggørelsen af indkaldelsen af ansøgninger.
- Foreløbig udvælgelse og rapport: fem år før titelåret.
- Revideret ansøgningsfrist, udvælgelsesmøde og -rapport: ca. ni måneder efter mødet med henblik på at foretage en foreløbig udvælgelse.
- Udpegning af byer: fire år før det år, hvor titlen skal bæres.

Efter udvælgelsen finder der tre overvågningsmøder sted, henholdsvis tre år, 18 måneder og to måneder før det år, hvor titlen skal bæres. De adspurgte interessenter gav udtryk for, at de nuværende udvælgelses- og overvågningsprocesser generelt fungerer godt, men pegede også på områder, hvor der kan ske forbedringer:

- **Tidsplan for ansøgning**: Fra statslig side anses tidsplanen for udvælgelsesprocessen generelt for at være passende, men for byerne er det en udfordring at overholde de nuværende frister. Navnlig perioden på ni måneder mellem den foreløbige og den endelige udvælgelse volder problemer. Denne korte tidsramme øger presset på byer, navnlig mindre eller mindre erfarne byer, med hensyn til at opbygge internationale forbindelser og sikre tilsagn fra lokale interessenter.
- **Overvågningsmøder**: Nogle interessenter har foreslået, at man ændrer overvågningsproceduren til en mere rådgivende rolle, hvor eksperterne i juryen arbejder tæt sammen med byerne og tilbyder løsninger i realtid samt mentorordninger. Dette ville kunne bidrage til at løse de udfordringer, som kulturhovedstæderne står over for med hensyn til manglen på de nødvendige kompetencer og kapacitetsopbygning.

En periode på fire år efter tidspunktet for udvælgelse er en lang nok frist til, at visse byer kan gennemføre arrangementet, men kan være en udfordring for de byer, som ikke allerede har nået et vist niveau af kulturel modenhed. Dette indebærer ikke nødvendigvis, at mindre forberedte byer ikke bør komme i betragtning til titlen, men deres ansøgningsbog bør vurderes realistisk

og bedømmes i lyset af byens faktiske kulturelle kapacitet, og hvis de udvælges, bør der gives tilstrækkelig vejledning, overvågning og muligheder for kapacitetsopbygning.

Interessenterne har også gjort opmærksom på, at der kan spildes tid på grund af misforståelser omkring to centrale ECoC-dimensioner: den europæiske dimension og det blivende aftryk. Deltagerne i evalueringen gav ganske vist udtryk for, at de i sidste instans forstod begge begreber, men nogle mente alligevel, at en klarere vejledning om, hvad der i praksis forstås ved begrebet "den europæiske dimension", ville kunne spare tid under ansøgnings- og planlægningsfasen.

Paneleksperters onboarding og overdragelse af viden udgør et andet forbedringsområde, hvor nye medlemmer ofte mangler passende værktøjer til en gnidningsløs overgang, hvilket fører til tab af viden og ulige inddragelse. ECoC-foranstaltningen kunne drage fordel, og disse udfordringer kunne imødegås, hvis der blev fastlagt strukturerede optagelsesprocesser, og den rådgivende rolle, som paneleksperterne spiller, blev understreget. Mere generelt blev der givet udtryk for, at en mere centraliseret kommunikationsstrategi på EU-plan ville øge synligheden af initiativet som helhed, men også af titelbærende byer, hvilket ville give dem værdifuld støtte.

Sammenhæng

ECoC-foranstaltningen er præget af en stærk intern og ekstern sammenhæng. Processerne for udvælgelse og forvaltning af værtsbyer stemmer godt overens med ECoC-målene, og udbudsprocessen kræver, at byerne lader deres ECoC-projekt indgå i en bredere kulturel strategi, samtidig med at de inddrager forskellige interessenter og forvaltningsniveauer. Nationale interessenter er særligt vigtige og ser i mange tilfælde ECoC som et anliggende af national betydning. Der kan dog opstå udfordringer med hensyn til at afveje lokale prioriteter i forhold til europæiske mål, især hvad angår den europæiske dimension.

ECoC er i overensstemmelse med andre EU-programmer, navnlig EU's flagskibsprogram for de kulturelle og kreative sektorer, Et Kreativt Europa. Begge har centrale mål som at øge den kulturelle mangfoldighed og fremme grænseoverskridende samarbejde. Ligeledes støtter begge EU's kulturelle og kreative sektorers konkurrenceevne, styrker den kulturelle deltagelse og fremmer den europæiske identitet. ECoC-foranstaltningen deler kendetegn med EU's prioriteter inden for grøn omstilling og social inklusion. Der er plads til forbedringer med hensyn til tilpasning til miljøprioriteter og EU's eksterne politikker. Selv om byer med titler eller deres region eller medlemsstat kan drage fordel af EU-finansiering, herunder midler fra samhørighedspolitikken på kulturområdet, er den proaktive koordinering mellem ECoC-foranstaltninger og andre EU-finansieringskilder fortsat begrænset. Hvad angår forholdet til nationale initiativer pegede evalueringen på synergier, men også på enkelte overlap.

EU-merværdi

ECoC-foranstaltningen vidner om **en klar og betydelig EU-merværdi ved at fremme internationalt samarbejde mellem kulturelle aktører i værtsbyer og deres partnere i andre lande, ved at øge synligheden af europæiske byer og ved at fremme en fælles europæisk kulturel identitet**. Gennem støtte fra ECoC-aktionen har byer – især mindre og mindre internationalt anerkendte byer – haft succes med at få adgang til globale kulturelle netværk, været værter for ambitiøse og forskelligartede kulturelle programmer og tiltrukket publikum og medieopmærksomhed, som det ellers ikke havde været muligt at opnå.

Initiativet har ikke blot ført til øget international turisme og grænseoverskridende partnerskaber, men har også bidraget til byfornyelse, aktivt medborgerskab og styrkelse af de lokale kulturområder. Nogle byer fremstår som stærke eksempler på, hvordan titlen som europæisk kulturhovedstad kan fungere som en katalysator for langsigtet udvikling, kulturdiplomati og som en manifestation af EU's værdier, herunder tolerance og fred. Ved at muliggøre samarbejde med kunstnere og institutioner fra både EU-lande og tredjelande støtter foranstaltningen EU's kulturdiplomatiske mål og styrker det kulturelle sammenhold i Europa som helhed.

Ikke desto mindre fremhæves der i evalueringen flere strukturelle begrænsninger, der hindrer ECoC-foranstaltningens fulde potentiale. Navnlig begrænser manglen på en formel institutionel mekanisme til videndeling og den omstændighed, at der ikke findes en centraliseret database over kulturelle aktører, bæredygtigheden og rækkevidden af de netværk, der er oprettet i løbet af titelåret. Desuden kan inkonsekvent politisk støtte og begrænset engagement efter titelårets udløb modarbejde virkningen af initiativet, selv om det med succes fremmer europæiske værdier. I evalueringen peges der derfor på, at mere struktureret støtte på EU-niveau (inden for kommunikation, datadeling og planlægning af det blivende aftryk) vil være afgørende for at øge ECoC-foranstaltningens effektivitet og varige indflydelse.

Relevans

Foranstaltningen udvikler sig fortsat i takt med de socioøkonomiske ændringer og det kulturelle landskab i Europa. Initiativet er en af EU's længstvarende kulturforanstaltninger, men er fortsat i overensstemmelse med byernes langsigtede udviklingsmål, især når det gælder integration af kultur i byplanlægning og politikudformning. Kravet om, at ansøgerbyer skal udarbejde omfattende kulturstrategier, har forandret den måde, hvorpå kommuner betragter og anvender kultur. Det har ofte resulteret i, at de har fastlagt en kulturpolitik for hele byen, eller at den eksisterende er blevet forbedret. Disse processer er ikke kun begrænset til de byer, der opnår titlen. Også byer, der ikke vinder titlen, nyder godt af styrkede kulturelle strategier og forbedrede planlægningsrammer. Der er flere eksempler på, hvordan udbudsprocessen kan stimulere udviklingen af regionale strategier ud over byniveau.

Integrationen af ECoC-foranstaltningen i byens politiske rammer styrker og udbreder ofte allerede eksisterende foranstaltninger, hvilket giver legitimitet og fornyet fokus på kulturel udvikling. Desuden indgyder udbudsproceduren tillid hos både det politiske lederskab og den kulturelle sektor, hvilket ofte fører til konkrete investeringer i kulturdrevet byfornyelse. Disse resultater er særligt betydningsfulde i lyset af, at de kommunale budgetter til kultur er faldende. Kulturhovedstæderne fungerer som et flagskibsinitiativ, der sikrer lokal politisk opbakning og giver solid dokumentation for den socioøkonomiske værdi af kulturelle investeringer. Opfølgende evalueringer viser konsekvent, hvordan en oprindelig investering kan skabe en løftestangseffekt med bredere økonomiske og kulturelle gevinster. Byer bruger ofte dette argument til at retfærdiggøre en fortsat og øget økonomisk støtte til kulturelle projekter.

Foranstaltningens eftermæle er fortsat kernen i de potentielle spørgsmål vedrørende relevansen af de europæiske kulturhovedstæder. Nogle byer har oprettet organisationer, der varetager opfølgningen, men mange andre mangler passende langsigtede planlægningsmekanismer. Da mange af fordelene ved titelåret først bliver synlige flere år efter dets afslutning, fører den hurtige udfasning af de organisationer, der har stået for gennemførelsen af ECoC-aktionen, ofte til tabte muligheder for at fastholde momentum. Svag planlægning af det blivende aftryk kombineret med databegrænsninger og mangel på langsigtede evalueringsrammer undergraver evnen til at fange initiativets fulde virkning. Overordnet set har ECoC-initiativet bidraget til at øge betydningen af, at der foretages en evaluering af kulturpolitikken i hele Europa.

Fokusgrupperne har peget på den stigende interesse for at evaluere kulturens indvirkning, og mange europæiske bynetværk har derfor oprettet særlige arbejdsgange til vurdering af denne. Dette tyder på, at initiativet spiller en central rolle i at fremme praksis med evaluering af kulturpolitik på lokalt plan.

En anden vigtig dimension af spørgsmålet om foranstaltningens relevans er dens potentiale til at støtte regional udvikling gennem samarbejde mellem byer og deres omkringliggende områder. Nogle eksempler viser, hvordan initiativet kan decentralisere kulturelle fordele og øge adgangen på tværs af flere kommuner. Der er dog fortsat strukturelle udfordringer, især i landdistrikter og mindre kommuner, som kan mangle den kapacitet, der er nødvendig for at deltage effektivt.

Sideløbende har indsatsen tilpasset sig for at forblive relevant i forhold til EU's politiske prioriteter, herunder ved at udvide muligheden for deltagelse til ikke-EU-lande, indarbejde et stærkere fokus på langsigtet effekt og fremme den europæiske dimension. De igangværende debatter om den europæiske dimensions rolle og synlighed samt underrepræsentationen af miljømæssige og digitale prioriteter i de formelle udvælgelseskriterier peger imidlertid på områder, hvor der er behov for yderligere justeringer for at bevare initiativets relevans i en politisk kontekst i hastig forandring.

4. Konklusioner og opnåede erfaringer

Evalueringen viser, at ECoC er en vellykket flagskibsforanstaltning for EU med en stærk omkostningseffektivitet og en meget begrænset indvirkning på EU-budgettet. Desuden kan foranstaltningen have en transformativ effekt på de forskellige kandidater og udvalgte byer, da det kræver langsigtet planlægning og inddragelse af kultur i lokalpolitikken for at blive taget i betragtning i forbindelse med titlen. Foranstaltningen har også en stærk sammenhæng med andre EU-tiltag, navnlig Et Kreativt Europa, og giver mulighed for formidling af EU's værdier og europæiske kulturarbejdere og kunstnere og deres værker i og uden for EU.

Den første midtvejsevaluering af de europæiske kulturhovedstæder 2020-2033 fremhævede både succeser og udfordringer og gav vigtige erfaringer for fremtiden. Resultaterne vil danne grundlag for ECoC-aktionens næste fase efter 2033 og sikre dens fortsatte succes og relevans.

Et stærkere fokus på den "europæiske dimension" i konkurrencen: Den "europæiske dimension" er et nøgleelement i ECoC-foranstaltningen og udvælgelseskriterierne. Baseret på feedback ser det imidlertid ud til, at de forskellige interessenter ofte ikke forstår det fuldt ud. Europa-Kommissionen kunne undersøge, hvilke muligheder der er for at styrke forståelsen af denne dimension.

Langsigtet viden: På grund af fraværet af et formelt ECoC-netværk er der en risiko for, at der går viden tabt mellem nyudnævnte og tidligere byer. Kommissionen kunne undersøge, hvordan videndeling i ECoC-fællesskabet kan fremmes, for at indsatsen kan realisere sit fulde potentiale, navnlig med hensyn til dets europæiske dimension.

Kommunikation: Europa-Kommissionen kommunikerer aktivt om den officielle udpegelse af de europæiske kulturhovedstæder via flere kanaler, herunder pressemeddelelser, websteder og sociale medier. I øjeblikket er der imidlertid ingen koncentrerede kommunikationstiltag på EU-plan fra Europa-Kommissionens og andre EU-dækkende institutioners side til fremme af ECoC-byerne. Dette begrænser foranstaltningens synlighed, gennemslagskraft og offentlighedens kendskab hertil. ECoC ville kunne drage fordel af EU's kommunikationsindsats for at støtte og supplere arbejdet i de byer, der har titlen, i samarbejde

med og med input fra medlemsstaterne. Udpegning af ECoC-ambassadører på politisk niveau kunne hjælpe initiativet.

Data: Det sæt indikatorer, som Europa-Kommissionen stiller til rådighed for de organisationer, der er ansvarlige for at afholde de forskellige ECoC-konkurrencer, bør revideres på grundlag af de resultater og datamangler, der er identificeret under evalueringsprocessen.

Ekspertjury: Det er vigtigt at sikre, at ekspertjuryen har de nødvendige færdigheder og ressourcer til at udføre sine opgaver effektivt. Kommissionen kunne styrke samarbejdet med andre institutioner for at sikre, at juryen er mangfoldig både med hensyn til repræsentation og ekspertise. Derudover vil en struktureret proces til optagelse af nye medlemmer bidrage til at sikre, at de er velforberedte, og støtte en smidig overgang og overdragelse fra afgående medlemmer.

Langsigtet planlægning: Evalueringen har vist, at foranstaltningens langsigtede virkning ikke realiseres i sit fulde potentiale i nogle byer. Kommissionen kunne overveje at styrke kriteriet om "bidrag til den langsigtede strategi" og styrke evalueringskriterier og indikatorer for at fremme mere langsigtede virkninger i de forskellige kandidatbyer.

Det kan således konkluderes, at evalueringen giver vigtige indsigter i de fremskridt, som aktionen har gjort, og i dens potentiale. Efter 40 år er initiativet fortsat relevant og eftertragtet af byer og territorier med det formål at udvikle sig gennem kultur. Det er imidlertid vigtigt at ajourføre foranstaltningen for at sikre, at den fortsat er relevant i fremtiden, navnlig ved at tage hensyn til nye tendenser, der er dukket op i de seneste år, såsom et stigende antal mindre byer som indehavere af titlen.